

Aan de staatssecretaris voor cultuur en media
Mevrouw G. Uslu

Amsterdam, 4 november 2022

Geachte staatssecretaris,

Met deze brief reageert Kunsten '92 op uw brief *Subsidieronde cultuur 2025-2028 onder zelfde voorwaarden als voorgaande periode*, dd. 19-10-2022. U heeft besloten tot een nieuwe aanvraagronde voor de periode 2025 - 2028, na uitgebreid onderzoek naar de mogelijkheden om de huidige periode met twee of vier jaar te verlengen. Aan iedere optie bleken voor- en nadelen te kleven. De uitkomst geeft de sector duidelijkheid en dat is belangrijk. Hoewel Kunsten '92 de voorkeur had voor een ander scenario (brief dd. 24 mei 2022), hebben wij waardering voor de wijze waarop u onze argumenten heeft meegewogen daarover in gesprek bent gegaan.

Het besluit om aankomende periode een nieuwe aanvraagronde in gang te zetten is begrijpelijk, maar kan ongewenst tot onrust leiden en bewerkelijk uitpakken. Bovendien komt uw voornemen om tijdens uw ambtsperiode tot een beter bestel te komen, onder druk te staan. Onderstaand lichten wij onze zorgen toe en doen wij een aantal voorstellen om deze nadelen te ondervangen.

Vereenvoudiging van de aankomende aanvraagronde

Culturele instellingen, kunstenaars en werkenden in de culturele en creatieve sector hebben te maken met buitengewone uitdagingen. De nasleep van de coronacrisis, de stijgende energieprijzen, hoge inflatie en vraaguitval als gevolg van koopkrachtdaling vragen momenteel het uiterste van hun creativiteit, capaciteit en financiële weerbaarheid. De aankondiging van een nieuwe aanvraagronde door Rijk en gemeenten betekent dat iedereen die voor een 4-jarige overheidsfinanciering in aanmerking wil komen, nieuwe plannen moet gaan ontwikkelen en helaas weer de concurrentie moet aangaan met collega's. Het zet een bureaucratisch, langdurig en kostbaar proces van plannenschrijving en beoordelingen in gang.

U stelt te willen zoeken naar vereenvoudiging van deze aanvraagronde. Wij geven aan u, aan de Raad voor Cultuur en aan gemeenten die een ronde gaan organiseren onderstaande aanbevelingen mee:

- **Geef ruimte aan vernieuwing, flexibiliteit en maatschappelijke impact.** Vermijd gedetailleerde prestatie-eisen. Het heeft weinig zin en realiteitswaarde om ver vooruit activiteiten te plannen of publieksaantallen te voorspellen. Accepteer een mate van onzekerheid. Geef uitvoering aan [motie 32820-473 van Kamerlid van Strien](#).
- **Ga uit van de missie en het profiel van de aanvrager** en gebruik deze als referentiekader voor de beoordeling van criteria. Leef je in, als beoordelaar, in de (artistieke) visie van de aanvrager.
- **Geef vertrouwen, maak het aanvraagproces simpel en gebruiksvriendelijk.** Beperk de tijdspanne waarin beoordelingen tot stand komen. Werk snel en efficiënt.
- **Bied coulance als het gaat om de beoordeling van de prestaties over de afgelopen jaren.** De coronacrisis heeft een streep gezet door veel plannen en activiteiten van aanvragers die willen toetreden en van degenen die afgelopen jaren in de BIS zaten of al werden gefinancierd door een Rijksfonds of een gemeente. Bij een terugblik gaat het dan ook eerder om begrippen als solidariteit, impact en mentaliteit.
- **Waarborg de toegankelijkheid van het aanbod.** Cultuur is een publiek goed en moet voor iedereen toegankelijk zijn. In deze tijd waarin veel instellingen onder grote druk staan en het onduidelijk is in hoeverre gemeenten zullen bijdragen aan de instandhouding en ontwikkeling van de culturele infrastructuur, moet die toegankelijkheid worden gewaarborgd.

Bijvoorbeeld door compensatie van prijsstijgingen zoals energiekosten, maar ook door regelingen die kunnen worden ingezet om ook mensen met een kleine beurs toegang te verschaffen.

- **Besteed aandacht aan fair practice**, met name in de flexibele schil van organisaties. Waar de aanvraagronde vooral gaat over organisaties, moeten we ook kunstenaars een faire basis bieden.
- **Faciliteer verduurzaming** met als doel een drastische CO2-reductie te bewerkstelligen. Ontwikkel samen met het ministerie van EZK een maatregelenpakket hiervoor.

Ruimte voor nieuwe ontwikkelingen

In uw brief stelt u geen wijzigingen te willen aanbrengen in de opzet van de BIS. Er komen geen functies bij, noch worden er bestaande functies geschrapt. In sommige disciplines, waar historisch gezien weinig wisselingen plaatsvinden zal dit mogelijk enige rust bieden. Geruststellend is ook dat de incidentele middelen die in de vorige ronde aan de BIS zijn toegevoegd nu structureel beschikbaar komen. Echter, op andere plekken in het bestel zal de concurrentie zeer groot zijn.

In de sector hebben - ondanks de moeilijke omstandigheden van de afgelopen jaren of soms juist aangejaagd door deze omstandigheden - ontwikkelingen plaatsgevonden waaraan we niet voorbij kunnen gaan. Kunsten '92 heeft altijd bepleit dat er, verlenging of niet, voldoende ruimte moet zijn voor vernieuwing en het wendbaarder en weerbaarder maken van het bestel. Wij doen een nadrukkelijk pleidooi om hiervoor ook voor de aankomende cultuurnotaperiode een toekomstperspectief te bieden.

Toekomst van de culturele en creatieve sector en daarbinnen het cultuurbestel

Kunsten '92 pleit al lange tijd voor een grondige herziening van het cultuurbestel. In het NRC van 27 augustus jl. hebben wij de achtergrond en richting daarvan uiteengezet. Wij riepen u op om moedig te zijn en na 30 jaar ruimte te maken voor een herziening van het cultuurbeleid. U geeft aan hier zaak van te maken en dat juichen we toe. Nu de verlenging van de planperiode niet doorgaat, dringen wij erop aan om snel een routekaart te maken waarlangs herziening van beleid vorm krijgt. Opdat wij als culturele en creatieve sector actief kunnen bijdragen.

Met de New Creative Deal heeft Kunsten '92 samen met de Federatie Creatieve Industrie een aanzet gegeven tot een brede visie op de hele culturele en creatieve sector. Met het project KUNSTEN2030 is Kunsten '92 begonnen met het verzamelen van ideeën en bouwstenen. We brengen de uitkomsten van bovengenoemde trajecten graag in in de discussie die voor ons ligt.

Tot slot

Kunsten '92 maakt zich grote zorgen over de financiële positie waarin veel culturele instellingen en makers verkeren. Wij hebben daar ook aandacht voor gevraagd bij de gemeenten. Ook vanuit de Taskforce culturele en creatieve sector is hier veel aandacht voor. Bestelvraagstukken, waar deze brief over gaat, spelen zich mogelijk af in een ander tijdsbestek dan de energiecrisis en de inflatie, maar deze onderwerpen kunnen niet los van elkaar worden gezien. De gevolgen van de energiecrisis zullen onherroepelijk hun weerslag hebben op het culturele klimaat en de culturele infrastructuur. Wij roepen u op om alert te blijven en de culturele en creatieve sector zoveel mogelijk ruimte te bieden, zodat deze zijn publieke taak zo goed mogelijk kan vervullen en zijn belangrijke maatschappelijke bijdrage kan blijven leveren.

Met vriendelijke groet,

Anne Breure en Jeroen Bartelse, covoorzitters Kunsten '92